

Портфол

ИО

Орындаған:

Қабылдаған:

Мемлекет – белгілі бір аумаққа иелік етіп, сол жердегі халықтың еркін дамуына мүмкіндік беретін, **қоғам** табиғатынан туындайтын ортақ істерді атқаруға қажетті басқарудың жоғарғы дәрежеде ұйымдасқан жүйесі, саяси билік **ұйымы**. **Егемендікке**, заңдастырылған зорлықты пайдалануға **монополияға** ие және қоғамды басқаруды арнайы механизмдер (аппарат) арқылы жүзеге асыратын қоғамдағы саяси билікті ұйымдастырудың еркеше түрі, саяси жүйенің орталық **институты**.

Басқару нысанына
қарай

Аумақтың
бөлінуіне
қарай

**Мемлекеттің
бөлінуі**

**Саяси режиміне
қарай**

Мемлекеттің типтері:

- **Басқару формасы бойынша**
- **монархиялық:**
  - *абсолюттік*
  - *конституциялық*
- **республика:**
  - *президенттік*
  - *парламенттік*
  - *аралас*

	Абсолюттік монархия	Дуалисттік монархия	Парламенттік монархия
1. Заң шығару құқығы	монарх	монарх пен парламент	парламент
2. Атқарушы билікті атқару	монарх		ресми - монарх, іс жүзінде - үкімет
3. Үкімет басшысын тағайындау	монарх		ресми - монарх, алайда парламенттік сайлаудың негізінде
4. Үкімет жауапкершілігі	монарх алдында		парламент алдында
5. Парламентті тарату құқығы	парламент жоқ	монарх қолында (шектеусіз)	монарх қолында(үкіметтің ұсынысы бойынша)
6. Монархтың парламент шешіміне вето құқығы	парламент жоқ	абсолютті вето	қарастырылған, алайда қолданылмайды
7. Төтенше-жарықтық заң шығару құқығы	монарх жарлығы заң к үшімен теңестіріледі	парламент сессияларының аралығында ғана	қарастырылған, алайда қолданылмайды
8. Елдер	Сауд Арабиясы , Оман	Иордания , Кувейт , Марокко	Ұлыбритания , Испания , Нидерланд

Оман ([араб.](#): عُمان), толық атауы **Оман сұлтандығы** ([араб.](#): سلطنة عُمان) — Арабия түбегінің шығысында **орналасқан абсолюттік монархия** бағытындағы мемлекет. Жер аумағы 312 мың км² (шекаралары шөлдер арқылы өтетіндіктен нақты белгіленбеген). Халқы 2,4 млн. (1998), 80%-ын арабтар, қалған бөлігін үнділер, парсылар, белуджалар, Африка елдерінен шыққандар құрайды. Халқының 87,7%-ы мұсылмандар, 7,4%-ы – индуизм дініндегілер, 3,9%-ы – христиандар. Ресми тілі – араб тілі. Астанасы – [Маскат](#) қаласы Әкімшілік аумағы 8 ауданға бөлінеді. Оман – шектеусіз монархия. Барлық заң шығарушы және атқарушы билікті сұлтан жүргізеді. Ұлттық мейрамы – Ұлт күні – 18 қараша (1971). Оман БҰҰ-ға мүше (1971). Ақша

Кувейт ([араб.](#): كويت), ресми атауы – **Кувейт Мемлекеті** ([араб.](#): دولة الكويت) — дуалистік монархия бағытындағы Шығыс Орта елдерінің бірі. Астанасы - [Кувейт](#) қаласы (тұрғын саны 60.000). Басты қалалары: Хауалли (т.с. 190.000), Салимия (т.с.200.000), Фәруания, Джәхра және Әл -Ахмадия. Жер көлемі: 17.818 кв. км. Экономикасы[[өңдеу](#)]

Кувейт экономикасы ең алдымен мұнай өндірісіне сүйенеді. 1992 ж. жалпы 312 баррель мұнай өндірілген. ОПЕС елдері арасында 1993ж. жасалған келісім бойынша Кувейттің күнделікті мұнай өндірісі 2 млн. баррель деп белгіленген. 1993 ж. болжам бойынша Кувейттің мұнай қоры 92 млрд. 430 млн. баррелге жуық деп бағаланған. Елде табиғи газдың да мол қоры бар. 1992 ж. 2 млрд. 650 млн. М3. табиғи газ өндірілген. 1993ж. болжам бойынша табиғи газ қоры 1 млрд. 350 млн. м. кубты құрайды. Мұнай мен газдың жалпы ішкі өнімдегі үлесі 41% көлемінде.

Сонымен бірге соңғы уақыттарда егін шаруашылығында заманауи әдістер кең қолданылып, елеулі өзгерістерге қол жеткізілген. Егін мен мал шаруашылығынан түскен табыстың ұлттық табыстағы үлесі 1%. Халық пайдаланатын ауыз су теңіз суын тазарту арқылы алынады.

Ақша бірлігі: **Кувейт динары.**

Адам басына шаққандағы ұлттық табысы : 16.200 \$

Парламенттік республика	Президенттік республика	Аралас республика	
1. Президент статусы	Президент лауазымы шартты, өкілдік қызмет атқарады, бүкіл іс-әрекеті парламентің қатысуымен атқарылады	бір уақытта мемлекет басшысы және атқарушы биліктің басшысы	мемлекет басшысы, алайда билік бөлінісінен шығарылып тасталынған, Конституция арбитрі және гаранты болып саналады
2. Президентті сайлау	парламенттен мандат қабылдайды	мандатты жалпыға бірдей сайлау барысында халықтан мандат қабылдайды	
3. Үкіметтің құрылу тәртібі	парламент тарапынан	президент тарапынан	парламент пен прездиент бірлесе отырып (президент премьер-министр кандидатурасын ұсынады, ал парламент оны бекітеді)
4. Үкімет жауапкершілігі	парламент алдында	президент алдында	президент пен парламент алдында
5. Президенттің заң шығару құқығына	ие емес	ие	шарт бойынша ие емес, алайда кей елдерде құқыққа ие
6. Президенттің парламент шешіміне вето құқыққа ие болуы	ие емес	ие	әлсіз вето құқық
7. Президенттің парламентті таратуға құқығы	басқа амал жоқ кезде ғана	ие емес	ие
8. Премьер министр	бар	жоқ	бар

ЖАПОНИ

Я

***Жапония* — конституциялы монархияны сақтаған ел.**

1947

жылы 3 мамырда қабылданған конституция бойынша император — *“мемлекет пен халық бірлігінің көрінісі”*. Ол парламенттің ұсынысы бойынша премьер-министрді

тағайындайды және

премьер-министрдің ұсынысымен үкімет мүшелерін, Жоғарғы соттың төрағасы мен мүшелерін тағайындайды немесе орнынан

алады. Конституция бойынша, мемлекет істерге толығымен премьер-министр басқаратын үкімет жауап береді. Жоғарғы заң шығарушы орган парламент — екі палатадан (өкілдер палатасы және кеңесшілер палатасынан) тұрады. Ұлттық мерекесі 23 желтоқсан (император Акихитоның туған күні).

Жапония — бір тұтас ұлтты ел. Бар адамдарының 99 , 5%-і — жапондардан тұрады. Осыдан басқалары қытайлықтар, корейлер, американдықтар мекен етеді. Ресми тілдері —

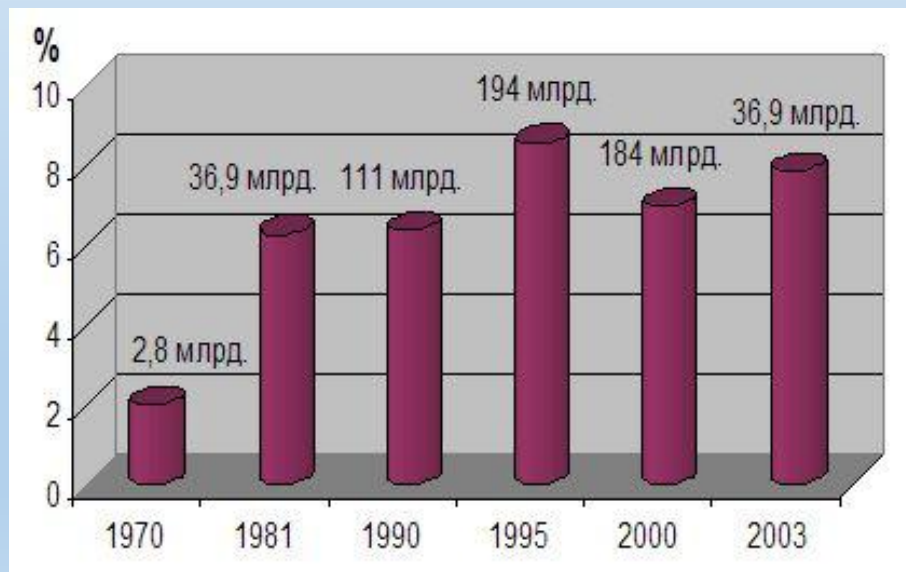
The background features a central, faded image of the Eiffel Tower. The image is divided into three vertical color bands: blue on the left, white in the center, and red on the right, mimicking the French flag. The text 'ФРАНЦИЯ' is overlaid on this background.

ФРАНЦИЯ

Франция Республикасы — Батыс Еуропадағы республикалық басқару нысанындағы ең ірі мемлекет, жерінің ауданы жағынан олҰлыбританиядан екі есе үлкен. Францияның құрамына Корсика аралы, Жерорта теңізі мен Бискай шығанағындағы ұсақ аралдар енеді. Француз одағы деп аталатын бірлестікке бес шалғай департамент (Кариб теңізі алабындағы Гваделупа, Мартиника, Оңтүстік Америкадағы Гвиана, Үнді мұхитындағы Реюньон, Атлант мұхитындағы Сен – Пьер мен Микелон) және т.б. жатады.

Франция — жоғары дамыған индустриялы-аграрлы ел. Өнеркәсіп өндірісінің жалпы көлемі бойынша дүние жүзінде 4-орын (АҚШ, Жапония, Германиядан кейін), Еуропада Германиядан кейін 2-орын алады. Ұлттық табысты жан басына шаққандағы жылдық мөлшелері 24990 АҚШ долларына тең (2003 ж).

Мемлекеттің типтері:

- **Саяси режимі бойынша:**

  - тоталитарлық

  - авторитарлық

  - демократиялық

- **Административтік-территориялық ұйымдастыруы бойынша:**

  - унитарлық

  - федерациялық

  - конфедерациялық

Тоталитаризм (лат. *totalis* – тұтастай, түгелдей) – деспотизмнің бір түрі. Тоталитаризм орнаған мемлекетте қоғам өмірінің барлық саласы биліктің бақылауында болып, адам бостандығы мен конституциялық құқықтары жойылады, оппозиция мен өзге саяси ой өкілдері саяси қуғын-сүргінге ұшыратылады. Тоталитаризмнің тарихи үлгілері КСРО-да Сталин, Қытайда Мао Цзэ-дун, Солтүстік Кореяда Ким Ир Сен режимі кезінде, фашистік Италия мен Германияда орнады. 1) қоғамның, жеке адамдардың өмірін деспоттық, авторитарлық — бюрократиялық мемлекеттің күшімен басқаратын қоғамдық-саяси құрылыс. Тоталитарлы саяси жүйе ең сорақы түрі — фашистік тәртіп; 2) саяси ой-жүйедегі тоталитарлық тәртіпті атқарушы бағыт.

Кеңестік Социалистік Республикалар Одағы (Кеңес Одағы, КСРО) — Еуропада және Азияда 1922 жылдан 1991 жылға дейін өмір сүрген мемлекет. КСРО Еуразияның 1/6 бөлігінде орналасты және 1917 жылдан дейін Ресейлік империя Финляндия, Поляк патшалығының бөлігінсіз орналасатын және (Карстың жері, қазіргі Түркия) кейбір басқа аумақтағы әлемінің елдері арасында орналасқан ауданы бойынша өте ірі болды.

1917 жылғы Конституцияға сәйкес, КСРО біртұтас одақ, көп ұлтты және социалистік мемлекет болып жарияланды.

[Ауғанстанмен](#), [Венгриямен](#), [Иранмен](#), [Қытаймен](#), (1948 жылдың 9 қыркүйегінен) [Солтүстік Кореямен](#), [Моңғол елмен](#), [Норвегиямен](#), [Польшамен](#), [Румыниямен](#), [Түркиямен](#), [Финляндиямен](#), [Чехословакиямен](#) және тек қана теңіздегі [АҚШ-тан](#), [Швециямен](#) және [Жапониямен](#) КСРО-ның [Екінші дүниежүзілік соғысынан](#) кейін жаяу шекарасы болды.

КСРО [Ресей КФСР](#), [Украин КСР](#), [Беларусь КСР](#) және Закавказ СФСР бірігуі жолымен 1922 жылдың 30 желтоқсанында құрылды.

КСРО байрағы

КСРО елтаңбасы

1945 жылғы КСРО
қартасы

Авторитаризм - ([гр.](#) 'autoritas' - билік, ықпал ету) - саяси тәртіп түрі. Авторитарлық - біржақты билеу, басқарушылардың бағынушыларға жүргізетін үстемдігі. Түрлері: абсолютті [монархия](#), [диктатура](#), теократиялық және посттоталитарлық тәртіптер.

Әртүрлі саяси мәселелерді шешу тәсілдері (реформалар, қоғамды қайта құру), сондай-ақ [төңкерістер](#) мен [соғыстар](#) авторитаризмге әкеліп соқтыруы мүмкін. Тоталитарлы тәртіптен елеулі түрде ерекшеленеді: оларда шектеулер едәуір дәрежеде аз және жеке адамның еркіндіктері мен құқықтары емес, саяси еркіндіктер мен құқықтар шектеледі; тәртіп [саяси партиялар](#) мен [идеологияға](#) сүйенбей, әскер күші мен дәстүрлі діндерді арқа тұтады; [қоғамға](#) жаңа [құндылықтар](#) жүйесін құрып, енгізуге талпынбайды; азаматтық қоғам құруды мақсат етпейді.

АФРИКА

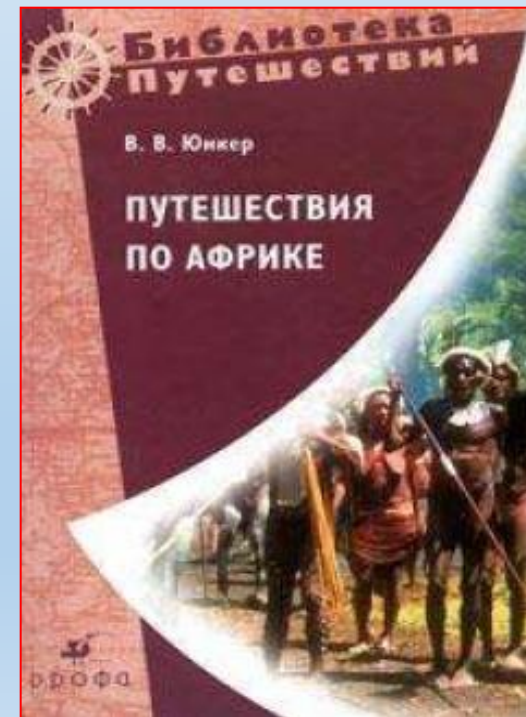
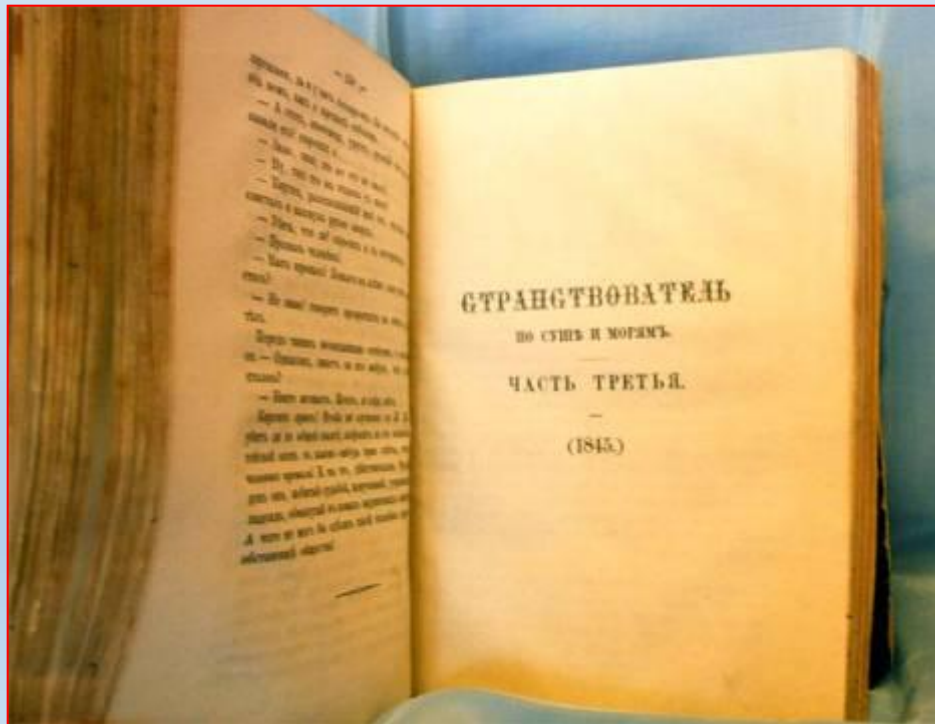
Жалпы сипаттама:

Африка- Жердің Евразиядан кейінгі көлемі жағынан екінші үлкен материгі. Оған қарасты аралдарды қоса есептегендегі ауданы -30,3 млн. км², аралдарсыз -29,2 млн. км².

Африка материгі Евразиямен тығыз байланысты авторитарлық мемлекет: оларды тек Қызыл және Жерорта теңізі бөліп тұр. Африка мен Евразия шығыс жарты шардың біртұтас құрлық массивін құрайды, бұларды басқа материктерден мұхиттардың, орасан зор кеңістіктері бөліп тастаған.

Африкадағы орыс саяхатшыларының зерттеулері

Африканың табиғаты мен халқының өмірін зерттеген саяхатшылар-орыс саяхатшылары. Олардың алдына қойған ең үлкен мақсаты-басқа да елдерді зерттеп, көптеген материалдар жинақтау.

Административтік-территориялық ұйымдастыруы бойынша:

- унитарлық
- федерациялық
- конфедерациялық

Биліктің құрылысына қарай

унитарлық

федерация

конфедерация

Саяси билік бір
мақсаттарды
орталыққа
үшін
бағынады
егеменді

саяси тәуелсіздігі бар

мемлекеттердің бірігіп

жаңа мемлекет құруы

белгілі

жүзеге асыру

бірлескен

елдер

Греция, Италия,
Қазақстан, Польша,
Финляндия, Франция

Австралия, Австрия.
АҚШ, Бельгия, Бразилия,
Германия, Канада, Малайзия

1848ж.д.Швецария
1778-87ж. Солт.Америка
1981-89ж. Сенегамбия

Жалпы шолу

Түркия, Түркия

Республикасы ([тур.](#) *Türkiye, Türkiye Cumhuriyeti*)

- [Азия](#) мен [Еуропа](#) құрлықтарында орналасқан мемлекет. Жер көлемі жағынан 37-шы орын алады (783,562 км²). Жұрт саны - 72,600,000 адам.

Тәуелсіздігін [1923](#)-жылы алған. [Осман империясының](#) ыдырауының нәтижесінде пайда болды. [Кіші Азия](#)

[түбегінде](#) орналасқан,

оны [Қара](#), [Жерорта](#), [Эгей](#) мен [Мәрмәр](#) теңіздері жан-жақтан қоршайды.

Шығыста [Гүржістан](#) мен, [Әзірбайжанмен](#), [Иранмен](#), [Әрменстанмен](#),

батыста [Бұлғаристанмен](#), [Грекиямен](#),

оңтүстікте [Ирак](#) пен [Сириямен](#) шекаралас.

<u>Тәуелсіздік күні</u>	<u>1923</u> жылы, <u>29 қазан</u>
<u>Ресми тілі</u>	<u>Түрікше</u>
<u>Астанасы</u>	<u>Анкара</u>
<u>Ірі қалалары</u>	<u>Ыстамбұл</u> , Анкара, <u>Измир</u> <u>Бурса</u> , <u>Адана</u> <u>Анталия</u>
<u>Үкімет түрі</u>	Парламенттік республикасы
<u>Президенті</u>	<u>Абдуллаһ Гүл</u>
<u>Премьер-министрі</u>	<u>Рәжәп Эрдоған</u>
<u>Мемлекеттік діні</u>	Зайырлы мемлекет (<u>Ислам</u>)
<u>Жер аумағы</u>	<u>37-ші</u>
• Барлығы	783,562 км²
• % су беті	1.3
<u>Жұрты</u>	
• Сарап (<u>2011</u>)	72,600,000 адам (<u>17-ші</u>)
• <u>Тығыздығы</u>	97 адам/км²
<u>ЖІӨ (АҚТ)</u>	
• Қорытынды (<u>2008</u>)	960,500 млрд ^[1] \$ (<u>16-шы</u>)
• Жан басына шаққанда	12 300 ^[1] \$ (<u>14 - ші</u>)
<u>АДИ (2011)</u>	0.699 ^[2] (<u>жоғары</u>) (<u>92</u>)
<u>Этнохороним</u>	Түрік Түріктер
<u>Валютасы</u>	<u>Түрік лирасы</u>
<u>Әуе компаниясы</u>	<u>Turkish Airlines</u>

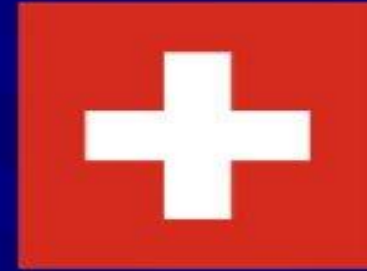

Федеративтік мемлекеттер

Германия Федеративтік
Республикасы (ГФР)

Швейцария

Америка Құрама
Штаттары (АҚШ)

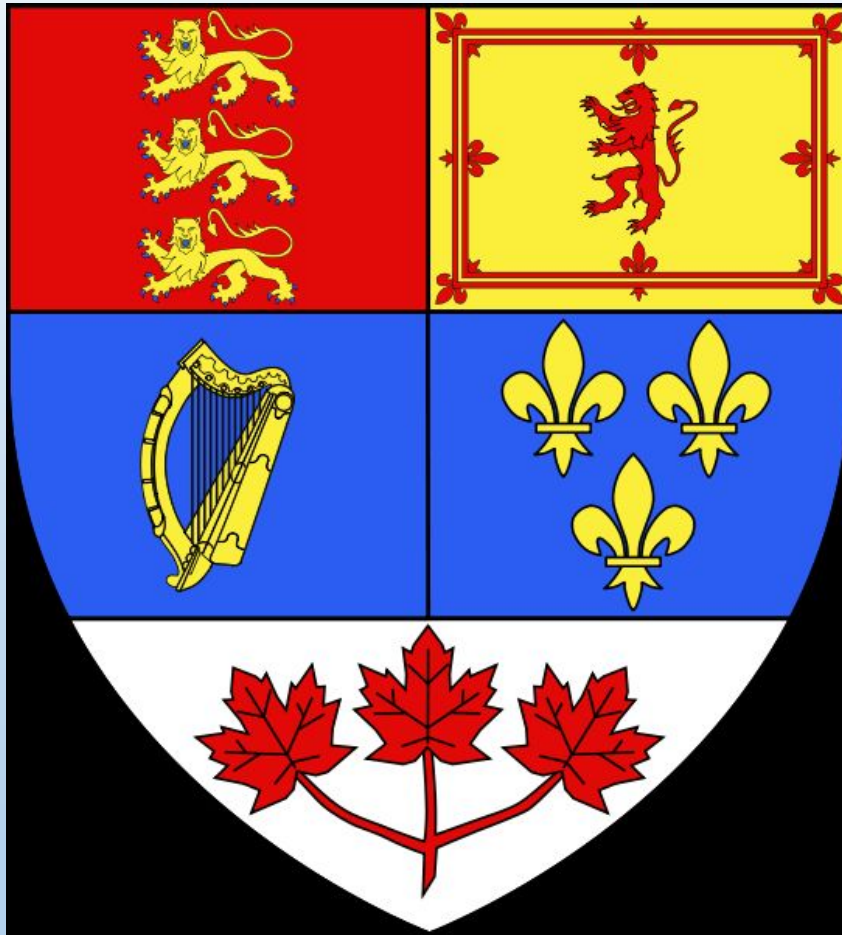
Ресей
Федерациясы (РФ)

Канада

• **Канада** - Солтүстік Америка құрлығында орналасқан алып мемлекет. Астанасы - Оттава қаласы. Канада өзінің жерінің кең-байтақтығымен ғана емес, сондай-ақ көптеген арктикалық архипелагты аралдарымен ерекшеленеді. Канаданың жағалауларын Атлант мұхиты, Тынық мұхиты және Солтүстік Мұзды мұхит шайып жатыр. Көрші елдерінің ең үлкені АҚШ, одан басқа Даниямен (Гренландия аралы) және Франциямен (Сен-Пьер и Микелон (франц. Saint-Pierre-et-Miquelon) аралдары қауымдастығы) көршілес орналасқан. Канаданың АҚШ-пен шектесетін оңтүстік және Аляскадағы солтүстік батыс шекарасының ұзындығы 8893 км. құрайды. Табиғаты керемет. Ормандар мен таулы аймақтарға, туристік мекендерге толы әлемнің сұлу бір мекені.

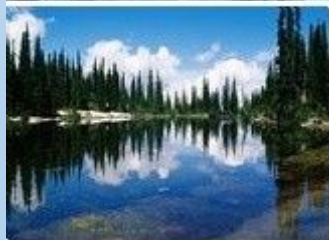

Канада елтаңбасы

Канада туы

Канаданың экономикасы

- Канада халқының әл-ауқаты жағдайы жағынан әлемдегі ең алдыңғы қатарлы елдердің бірі. Канада әлемнің дамыған "Үлкен сегіздік" елдерінің қатарына кіреді, "Экономикалық әріптестік және даму халықаралық ұйымы"-ның мүшесі болып табылады. АҚШ-қа қарағанда Канаданың экономикалық 'күші' аздап төмендеу. Есесіне, көптеген Батыс Еуропа елдерініңкінен жоғары. Канада әлемдік сауда айналымы жағынан алғашқы ондыққа кіреді. Елдің басты импорттайтын тауарлары АҚШ, Ұлы Британия және Жапония елдеріне тасымалданады. 2008 жылғы Канаданың импорттаған тауарларынан түскен ақшасы \$442.9 млрд. Болады.оның ішінде \$280.8 млрд. АҚШ-тан, \$11.7 млрд. Жапониядан және \$11.3 млрд. Қаржы Ұлы Британиядан түскен. 2009 жылғы қазан айындағы деректерге сай, елдегі орташ жұмыссыздық көрсеткіші 8,6% болған. 2008 жылы Канаданың мемлекеттік қарызы Үлкен сегіздік елдерінің арасындағы ең төмен көрсеткішті көрсеткен. Канаданың экономикалық секторын үлкен жетістікке жеткізіп отырған тау-кен өндірісі, мұнай-газ саласы, ауылшаруашық шаласы және қызмет көрсету салалары болып саналады. Жұмысшылардың $\frac{3}{4}$ бөлігі осы қызмет көрсету саласында жұмыспен қамтылған. Бидай мен астық тұқымдас дақылдарды үнемі шет елдерге сатып отырады. Елдің солтүстік аймақтарында ауылшаруашылығы климаттық жағдайларға байланысты дамымаған. Мырыш пен уран, сондай-ақ, алтын, никель сынды бағалы металлдар Канадада көптеп өндіріледі. Алмаз өндіруден әлемде екінші орын алады. Оңтүстік Онтарио мен Квебек провинцияларында автокөлік жасау мен әуе және ғарыштық техникалар индустриясы дамыған. Канаданың төл валютасы – канадалық доллар (CAD). 5, 10, 20, 50 және 100 долларлық купюралар бар. Монеталары 1, 5, 10, 25 центтік және 1-2 долларлық болып шығарылады.

Швейцар

ИЯ

- **Швейцария** ([нем.](#) *die Schweiz*, [фр.](#) *Suisse*, [итал.](#) *Svizzera*, [ромш.](#) *Svizra*), ресми атауы — **Швейцария Конфедерациясы** ([нем.](#) *Schweizerische Eidgenossenschaft*, [фр.](#) *Confédération suisse*, [итал.](#) *Confederazione Svizzera*, [ромш.](#) *Confederaziun svizra*) — Орталық Еуропадағы мемлекет. Солтүстігінде [Германиямен](#), батысында [Франциямен](#), оңтүстігінде [Италиямен](#), шығысында [Аустрия](#) және [Лихтенштейнмен](#) шектеседі.
- Халқы 8.560.988 млн. (2017), оның 65,6%-ы — неміс тілді швейцарлар, 22,8%-ы — француз тілді швейцарлар, 8,4%-ы — италиян тілді швейцарлар, 0,6%-ы — реторомандықтар ^[2]. Дінге сенушілердің 50%-ы [католиктер](#), 48%-ы протестанттар.
- Астанасы — [Берн](#) қаласы. Негізгі қалалары: [Цюрих](#), [Женева](#), [Лозанна](#), [Санкт-Галлен](#), [Базель](#).
- Швейцария — федеративтік парламенттік республика. Мемлекет басшысы — [Президент](#), жоғарғы заң шығарушы органы — екі палаталы Федералдық жиналыс (Ұлттық кеңес пен кантондар кеңесі). Мемлекеттік тілі — [неміс](#), [француз](#), [италиян](#) тілдері. Ұлттық мейрамы — Конфедерацияның негізі қаланған күн, 1 тамыз ([1291](#)).
- Швейцария — [Еуропадағы қауіпсіздік пен ынтымақтастық ұйымның](#), [Еуропалық кеңестің](#) (1963), 2004 жылы [Шенген келісімінің](#) мүшесі. Ақша бірлігі — [швейцария](#)

The [Omega Speedmaster](#), Швейцариялық сағат

Ескі Швейцариялық Конфедерациясы. [1291 жылдан](#) (көк сұр) 16 ғ. дейін (ал күрең) және оның бірлестіктері (көк)